

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 250. večji inserati petič rsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek pustebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din.

Rokopisi se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Zedinjene države proti mehiškemu upornikom

Zedinjene države bodo z vsemi sredstvi podprle mehiško vlado v borbi proti upornikom — Mehskim četam je dovoljen prehod preko ameriškega ozemlja

NEWYORK, 11. marca. Kakor poročajo, je novi ameriški predsednik Hoover z vsemi silami podprl akcijo mehiške vlade proti mehiškemu revolucionarjem, da pomore mehiškemu predsedniku Gillu do popolne zmage. V Mehiko so bile odposlane velike množice bomb, strelskih pušk in municije. Ker pripravlja mehiška vlada odredbe, da zadosti v polni meri mednarodnim obveznostim, stoji predsednik Hoover na stališču, da so tudi Zedinjene države dolžne, podpreti z vsemi silami legalno mehiško vlado, kakor se je to zgodilo ob priliki neuspele revolucije generala Huerte. Ameriška vlada je na prošnjo mehiške vlade izdala dovoljenje za prehod mehiških vladnih čet preko ameriškega ozemlja, ako se bo izkazalo za potrebno. Mehške vladne čete so prispele v Zacatecas in so oddaljene samo 70 milj južno mesta Canitas, ki je v posesti uporniškega generala Urbalaja. Pričakuje se, da pride v tem kraju v kratkem do odločilne bitke. Ako bodo revolucionarji poraženi, bo odort Callesu pot v Terreon, kjer je glavni stan vrhovnega poveljnika uporniške armade gener. Escobarja.

Senzacionalne aretacije falzifikatorjev v Budimpešti

Na prijavo jugoslovenskega poslanstva je policija aretirala dva jugoslovenska „veleposestnika“ ki sta falzificirala jugoslovenske obligacije vojne škode — Država oškodovana za več milijonov

Budimpešta, 11. marca. »A Reggel« objavlja senzacionalne vesti o odkritju falzifikatorske družbe, ki se je bavila s ponarejanjem obligacij jugoslovenske vojne škode. V zvezi s tem razkritjem sta bila aretirana v Budimpešti dva jugoslovenska veleposestnika, eden je bil bivši minister Giorze Janžeković, rojen 1886 v Slavonskem Brodu, pristojen v Zagreb, drugi na je neki Andrija Kardoš, doma iz Velikega Beretereka.

Oba sta že 10 mesecev prebivala v Budimpešti. Nastanena sta bila v Pa-lasthotelu. Nastopala sta vedno kot zelo bogata, razpolagala sta z velikimi vsotami ter sta se izdajala za trgovca s poljskimi pridejki. V soboto zvečer so se nenadoma pojavili v hotelu poljski defektivi, ki so izvršili pri obeh hišne preiskave. Zaprli so vsa kovčka in raznih listin, tiskovin in papirja ter oba aretirali in odvedli na policijo. Policija doslej o tej senzacionalni aretaciji, ki je vzbudila v Budimpešti splošno pozornost, ni izdala nikakega obvestila.

Kakor pa izve »A Reggel« iz drugega zanesljivega vira, gre za senzacionalno kriminalno afero. Po informacijah omenjenega lista je prejšnji teden prišel na policijsko direkcijo višji uradnik jugoslovenskega poslanstva v Budimpešti, ki je prijavil poli-

cijo, da se bavita Janžeković in Kardoš s falzifikacijo jugoslovenskih obligacij vojne škode. Policija je na podlagi te prijave izvršila hišno preiskavo in oba aretirala. Pri hišni preiskavi je policija ugotovila upravičenost prijave ter dognala, da je sum jugoslovenskega poslanstva ne samo upravičen, marveč da gre za razkritje velikega falzifikatorske bande. Policija je našla tudi tajno tiskarno, ki je izvrševala vsa tiskarska dela za to družbo. Sročilo obsežnega materiala, ki ga je v dveh dneh zbrala policija. Sta oba osumljenca podala obširno priznanje. Izpovedala sta, da se že dolgo bavita s falzifikacijo obligacij ter da sta v stalnih zvezah z ljudmi, ki se tudi v drugih evropskih mestih bavijo s falzifikacijo državnih in vrednostnih papirjev.

List se je obrnil za informacije tudi na jugoslovensko poslanstvo, ki pa je odklonilo vsako izjavo in le izdalo demant, da bi bil Janžeković stotih kdaj srbski ali jugoslovenski minister.

Policija z vso vnemo nadaljuje preiskavo in je stopila v zvezo z ostalimi evropskimi policijami. O rezultatu preiskave ni bilo mogoče izvesti podrobnosti, vsekakor pa se zatrijuje, da je banda oškodovala jugoslovensko državo za več milijonov.

Morilec Vučitrn izročen sodišču

Skrivnost zločina Zije Vučitrna se polagoma pojasnjuje — Obdolženi sokrivec Kadrija Isen izpuščen na svobodo — Zija Vučitrn duševno normalen

V petek so bili vsi spisi, ki se tičejo zločina Zije Vučitrna in tovarišev, izročeni sodišču prve stopnje v Skoplju. Po proučitvi teh spisov je sodišče prišlo do prepričanja, da obstoje razlogi za preiskovalni zapor Zije Vučitrna in njegovega brata Jašarja Zejlinoviča, ne pa za Kadrijo Isena, ki je bil obdolžen, da je iniciator zločina. Kadrijo Isena je namreč obdolžil Zija Vučitrn, da ga je s skrivnostnimi znaki napeljal k zločinu in da mu je dal revolver. Sodišče je ugotovilo, da ničesar ne potrjuje izpovedi Vučitrna, ki se absolutno ne strinja z ostalimi okoliščinami. Iz preiskovalnih spisov je razvidno, da se Kadrija v vlakcu ni nikjer sestal z Vučitrnom, niti se ni z njim razgovarjal, iz česar bi se moglo sklepati, da ga je pregovarjal k zločinu. Kakor se je dogladilo pri ogledu vagona, v katerem je bil zločin izvršen, je Zija Vučitrn sedel s hrbtom obrnjen proti Kadriji in je z ozirom na to nemogoče, da bi ga mogel videti, ako bi mu Kadrija dajal ka-

ke skrivnostne znake. Kar se tiče orožja, s katerim je bil zločin izvršen tudi v tem oziru ni točna izpoved Vučitrna, ker se je nasprotno ugotovilo, da je imel že ob priliki svojega prihoda v Skopje revolver. To je v teku preiskave priznal tudi morilec Vučitrn sam in tudi njegov brat Jašar je bil prisiljen priznati to dejstvo. Ko sta se mudila v nekem kopalšču v Skoplju, je namreč Vučitrn izročil svoj revolver bratu Jašarju, ki ga je nato izročil v varstvo slugi v garderobi za čas kopanja. To dejstvo je potrdilo tudi osebo kopalšča, ki je bilo v preiskavi zaslišano. Razen tega je Jašar potrdil, da je revolver, ki ga je imel Zija Vučitrn v kopalšču, isti, s katerim je bil izvršen zločin 2. marca. To dejstvo je moral končno priznati tudi Vučitrn sam, vsled česar se je izkazalo njegovo obremenjevanje aretirane Kadrije Isena kot lažljivo.

Priče so celo potrdile, da je Kadrija Isen pomagal po zločinu prijeti Vučitrna

in ga zvezati. Pomagal ga je spraviti v drug kupa vagona, kjer so ga orožniki uklenili. Z ozirom na to se mu ne more očitati, da je skušal izbrisati sled zločina, kakor se mu je očitalo. Zato ga je sodišče tudi izpustilo iz zapor.

V preiskavi, ki jo vodi sedaj sodišče ni nobenih novih momentov. Razsvetliti se skušajo še razne okoliščine, o katerih smo že poročali. Doznava se, da zgleđa Zija Vučitrn, v zadnjih dneh zopet duševno popolnoma normalen, do čim je bil ob priliki odkritja, da je imel že v Skoplju svoj revolver, zelo nervozen in je opsoval čelo svojega brata. Na videz se zdi popolnoma resigniran ter čaka z ravnodušnostjo, kar je za sluzil.

Kralj Boris v Beogradu

— Beograd, 11. marca. Na svojem potovanju v inozemstvo je dospel snoci semkaj bolgarski kralj Boris v spremstvu svoje sestre knežinje Evdoksije, dvornega zdravnika in treh dvornih oficirjev. Kralj Boris potuje incognito pod imenom grof Stanislav Rileski. Iz njegove okolice se zatrjuje da potuje kralj v inozemstvo samo v svrhu konzultacije specializistov za ušesne bolezni, vendar pa se vzdružuje verzije, da gre za njegovo zaroko z italijansko princeso Giovanno.

Trgovinska pogajanja z Rumunijo

— Beograd, 11. marca 20. t. m. bodo pričela v Beogradu trgovinska pogajanja z Rumunijo. Naša delegacija je že sestavljena. Načelnjuje ji načelnik ministrstva za trgovino dr. Stanko Erhartić. Pogajanja se bodo vršila v Beogradu. Podpis pogodbe pa se bo vršil v Bukarešti.

Svečana seja vrhovnega zakonodajnega sveta

Beograd, 11. marca. V četrtek 14. t. m. se sestane k svoji prvi seji vrhovni zakonodajni svet. Ta seja bo imela značaj otvoritvene svečanosti. Sejo bo otvoril osebno ministrski predsednik general Pero Živković, ki bo imel ob tej priliki nagovor o ciljih in nalogah vrhovnega zakonodajnega sveta. Prva redna seja se bo vršila šele pozneje in točen datum še ni določen.

Zenzacionalen lov za beograjskim zločincem

— Beograd, 11. marca. Beograjska policija je včeraj po senzacionalnem lovu ušla beograjskega apaša Lazara Krcmanovića, sina ugledne beograjske meščanske rodbine, ki pa je zašel na stranpoti in postal zločinec. Krcmanović je vlomil pri svojem stricu trgovcu Petroviću ter mu odnesel večjo vsoto denarja. Včeraj ga je policija izsledila v nekem predmestnem lokalu. Ko so ga hoteli aretirati, je Krcmanović pobegnil na podstrežje in od tam na streho ter po strehah pribežal skoraj v sredino mesta, kjer je skočil 16 m globoko in ušel. Aretirali so ga šele zvečer, ko se je prišel posloviti od svojega brata, ki se je včeraj poročil in odpravil na ženinovsko potovanje.

Odhod čl. konzula

— Beograd, 11. marca. Dosedanji škotslovaški konzul v Beogradu Hub, ki je premeščen v zunanje ministrstvo v Pragi, je danes odpoval v Beograd. Na kolodvoru se je poslovil od njega beograjski konzularni zbor in zastopnik zunanjega ministrstva.

Papež se pripravlja na potovanje po svetu

Prihodnje leto bo posetil vse evropske katoliške prestolnice, leta 1931 pa se bo podal v Ameriko — Sovjeti za obnovo odnosov z Vatikanom

Varšava, 11. marca. Tukajšnji list »Shismopolita« doznava iz vatiških krogov, da je papež izjavil kardinalom, da namerava prihodnje leto prirediti večje potovanje. Posetil bo najprej prestolnice vseh katoliških držav. Iz Rima bo krenil najprej preko Trsta v Zagreb, od tam v Budimpešto, Krakovo in Varšavo, nato v Prago, Berlin, Bruselj in Pariz ter preko Madrida in Lizbone nazaj v Rim. Za leto 1931 ima v načrtu potovanje po ameriških državah. Dotlej bo zgrajen tudi že papežev osebni parnik, s katerim bo potoval pri vseh svojih bodočih potovanjih po morju.

Rim, 11. marca. Pri konstituiranju nove vatiške države bo proglašen za službeni jezik latinski, ki je že da-

nes običajen. Razen tega se bo v vatiškanski državi uporabljal poleg latinskega jezika tudi italijanski po dosedanjih praksi, tako da bo papež ob raznih prilikah imel svoje govore v italijanskem jeziku.

Pariz, 11. marca. »Matin« izve iz moskovskih vladnih krogov, da namerava sovjetska vlada obnoviti odnose z Vatikanom. Pripravljena je celo osnovati pri Vatikanu svoje poslanstvo, ter zagovarjati to spremembo svoje dosedanje politike do cerkve s tem, da je Vatikan s sklenitvijo rimskega pakta postal samostojna država. Ker hoče sovjetska Rusija imeti normalne odnose z vsemi državami, tudi glede Vatikana, neče delati izjeme.

Ustavne težkoče v Angliji

Zaradi kraljeve bolezni je postalo aktualno vprašanje regentstva — Regentski svet in razpust parlamenta

London, 11. marca. Kakor se govori v tukajšnjih političnih krogih, je možno, da postane valeski princ regent. Zaradi kraljeve bolezni so nastale v zadnjem času resne ustavne komplikacije, ker stoji angleški parlament pred razpustom in angleški kralj ni toliko ozdravel, da bi prevzel vladne naloge, ki so v zvezi z razpustom angleškega parla-

menta. Druge težkoče izvirajo iz dejstva, da sta dva člana regentskega sveta ministrski predsednik Baldwin in lord kancelar Hailsham člana vlade. Njih pravna pozicija v regentskem svetu tvori predmet živahnega razmišljanja glede na možnost današnje vlade ob razpustu parlamenta.

Amanulah koraka proti Kabulu

Pričetek ofenzive preganega kralja — Pridružujejo se mu posamezna plemena, ki so se naveličala novega režima

Lahore, 11. marca. Kakor poročajo, koraka kralj Amanulah iz Kandaharja na Kabul, da odstrani samozvanca in zasede prestol. Bivši afganski poslanik v Parizu Nadir Kan je bil aretiran. Bivši guverner pokrajine Jellala-

bad Mohamed Sarvar Kan je prisel v Pešavar, kjer je izjavil, da so vzhodna afganska plemena sita sedanjega režima v Kabulu in da se bodo pridružila Amanulahu, ako bo proglašil amnestijo za njihove prejšnje akcije.

Trocki v Carigradu

— Ctrigrad, 11. marca. Trockemu so bile dovoljene za časa njegovega bivanja v Turčiji razne olajšave. Včeraj je zapustil poslopje sovjetskega poslanstva, kjer je bil doslej nastanjen ter se skupno s sinom in svojo ženo naselil v nekem hotelu v Peru. Moral pa se je obvezati, da bo opustil vsako propagando in se sploh odrekal političnemu delovanju.

Drugi Zeppelinov prekoceanski polet

— Pariz, 11. marca. Po vesteh iz Newyorka je ameriški zastopnik družbe za zrakoplovni promet izjavil, da so podvzeti vsi ukrepi in izvršene vse priprave za polet zrakoplova »Zeppelin« spomladi preko oceana v Ameriko in nazaj.

»Zeppelinov« polet okoli sveta

— London, 11. marca. Kakor poročajo, bo Zeppelinov zrakoplov letel 19. maja iz Nemčije v Newyork. Meseca junija bo letel okoli sveta.

Stoječe letalo

— London, 11. marca. Na račun angleškega letalskega ministrstva je bilo zgrajeno posebno letalo, ki se dvigne in pristane vertikalno in se lahko vzdriži v zraku popolnoma negibno. Letalo se lahko dvigne od zemlje in pristane na strehah.

13 bankirjev na zatožni klopi

— Pariz, 11. marca. Pred sodišče pri 13 francoskih bančnikov, ki so v zvezi s sleparijami pred kratkim aretirane bančnega ravnatelja Marija Charradeauja. Kakor poročajo, bo francoska vlada izdala izredno oster bančni pravilnik, da onemogoči nesolidno poslovanje v bančnem svetu.

Kongres kitajske nacionalne stranke

— Šanghaj, 11. marca. Vzlic napeti politični situaciji in nevarnosti, da izbruhne med Nankinom in Wuhanom oborožen konflikt, se vrši v petek v Nankingu tretji kongres kitajske nacionalne stranke. Merodajni politični krogi pričakujejo, da se bo bavlil kongres s vprašanjem pobijanja komunistične propagande, konsolidiranja vladne oblasti in gospodarske obnove kitajske države.

V Ameriki imajo zopet mráz

— Newyork, 11. marca. V vzhodnih državah je zavlada znova bud mráz. Temperatura je od sobote na nedeljo padla za 10 stopinj. Nad oceanom vlada velika burja. Več parnikov kliče na pomoč. V državah Mississippi in Mississippi vladajo nallvi. Reke groze z poplavamami.

Prepovedani listi

Beograd, 11. marca. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz in razpečevanje lista »Hrvat-ska«, ki izhaja v Chicagu in piše proti interesom naše države. Ukinito pa je prepoved, ki je bila vspešno izdana za dunajsko revijo »Der Bergsteiger«.

Živinorejska razstava v Budimpešti

— Beograd, 11. marca. V času od 21. do 25. t. m. se bo vršila v Budimpešti velika poljedelska in živinorejska razstava. Ministrstvo za poljedelstvo bo odposlalo na to razstavo posebno delegacijo pod vodstvom načelnika oddelka za živinorejo dr. Prohaske, ki bo imela nalogo, da prouči posamezne panoge glede na razmere našega poljedelstva in živinoreje.

Komunistični nemiri v Berlinu

— Berlin, 11. marca. Včeraj so hoteli komunisti demonstrirati v sklenjenih vrstah po berlinskih ulicah. Prišlo je do konflikta med policijo in demonstranti, ki je aretirala 22 oseb. Aretiranci so bili pozneje izpuščeni.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.825, Berlin 13.505 do 13.535 (13.52), Bruselj 7.91, Budimpešta 9.9343, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9905—8.0205 (8.0055), London 276.02 do 276.82 (276.42), Newyork 56.87, Pariz 222.52, Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 297—299 (298).

Elekti: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Prastednina 920 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.55, Berlin 13.52, Amsterdam 22.825, Budimpešta 90.43, Milan 298, London 276.42, Praga 168.67, Newyork 56.87, Pariz 222.52, Curih 1095.9.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.125, Berlin 123.35, Dunaj 73.03, Budimpešta 90.65, London 25.225, Newyork 520, Pariz 20.305, Milan 27.21, Praga 15.395.

Danton, ki mu je dal Robespierre odsekati glavo

Kaj pripovedujejo režiser in igralci Dantonove smrti o tej najbolj uspeli predstavi na našem odru

Ljubljana, 11. marca.

Vprizoritev »Dantonove smrti« je bila ena najbolj uspešnih predstav na našem dramskem gledališču. Dramatik Büchner se nam je razodel kot genij, kakršnih je v današnjem času prav malo. V naši dramski literaturi skoraj nimamo likov, ki bi jih lahko postavili v isto vrsto z Dantomom in Robespierrom. V skladu s težnjami drame so bile podane vse glavne vloge, čijih nosilci so se odlikovali zlasti, kadar so imeli govore. Senzacija so vzbujali nastopi množice. Režiser je s pridom povzdignil mesta, važna za razplet drame. Uspeh je bil toliko večji, ker je režiser zelo posrečeno prikazal naspotja drame.

Včeraj se je vršila repriza »Dantonove smrti«. Gledališče je bilo nabito polno, kakor pri premijeri. Vprizoritev je dosegla morda še večji uspeh, kakor prvič. Zanimivo je, kaj pravijo režiser in igralci o svojih vlogah.

Režiser prof. Šest

Büchnerjevo dramo »Dantonova smrt« sem nosil osem let v srcu. Včasih, pri pogovorih o repertoarju za novo, bodočo sezono, smo jo celo napisali v naše note. A preveda ni bilo. No, letos se je okorajčil G. Ciril Debevec in delo ni ostalo več samo v načrtu. Komad je bil zame in gotovo za vse sodelujoče srčna zadeva, to je: postaviti spet nekak »mešnik« v razvoju našega gledališča. »Dantonova smrt« je brez dvoma tehnično najtežje delo, kar jih je zmogla do danes naša drama. Od te premijere verujem, da je na našem odru vprizorjavno vse, čeprav so tehnična sredstva majhna — zato je med tehničnimi osebami vsak fant na mestu. Takšnega tehničnega osebja nima zlepa kako gledališče, to poudarjajo zato, ker se te tihe tvorce in pomagatelje ne prerode omeni. — Vsega skupaj smo imeli štiri tedne na razpolago, a med tem smo delali tudi »Cyrana« in »Tiče«. Ob dopoldnevih smo gonili solistovske scene, popoldne in ob prostih večerih pa scene za množico, katero tvorijo gošenci dramatične šole ZKD in akademiki. Vse zastonj, iz navdušenja za stvar! Brez njih bi bila »Dantonova smrt« nemogoča, kajti ta masa mora biti inteligentna.

Solisti — škoda, da mi ne daste več prostora, to so vam tihi in veseli je z njimi! Delali smo kolektivno, vsak je dal vse, kar ima, in če sem jaz prepoln par srca — so jih igralci tem več.

Dekoracije smo imeli gotove že pet dni pred premijero in tudi kostume, tako da so bile glavne vaje že popolnoma v redu. Dekorativna vaja pa je trajala od pol 11. zvečer do 5. jutraj. Naš scenograf prof. Vavpotič, ali naš Zan, kot mu pravimo, je bil vse v elementu, ustvaril je najboljšo.

Ne smem pozabiti na kapelnika Balatko, ki je komponiral muziko za »Dantonovo smrt«, obstoječo v vseh točkah samo iz motivov marseljske.

Vedno znova občudujem genija Büchnerja in zato mi je vprizoritev velik doživetje. Vsi smo ponosni na delo in trud je pozabljen.

Ivan Levar

Vloga Dantona je ena najbolj težkih vlog, kar sem jih imel do sedaj. — Kako se mi je posrečilo, naj sodi javnost. — Kakor sem jo poudaril mesec, in sicer ves svoj prosti čas, večkrat vose noč do 4. jutraj. Büchnerjev Danton je podan predvsem človeško, tak, kakršni je bil zadnje dni svojega življenja, ko ni bil več borec, temveč je

udano čakal na svoj nastanek. Težava podati Dantona tako, da bo razvidna vsa njegova veličina, je bila torej tem večja. Marsikdo, ki pozna Dantona iz zgodovine, si ga je predstavljal morda vse drugače. Ta epikurejec, ki ljubi bližnjega in lepe žene, ima kaj malo opraviti z zgodovino. Kot borec ga nam pokaže iz njegovih silovitih napadov na Robespierro pred tribunalom, ki ga je odločen za vsako ceno obsoditi na smrt. Značilen zanj kot človeka so mi zdi zlasti prizor, ko koraka smeje s svojimi prijatelji na morišče in nam prav s tem svojim vedenjem zadnjič pokaže, kako visoko pretega svojo okolico.

Mila Šaričeva

Lucile — srčna ptička. Če bi se moja zmožnost umetniškega podajanja dvignila na višino moje zmožnosti razumevanja in doživljanja vlog — bi ne doživljala več bridkih ur.

Zvonimir Rogož

Z »Dantonovo smrtjo« sem se srečal trikrat. Prvič v Pragi na Vinogradskem gledališču v predelavi A. N. Tolstega — drugi v radiu, ne spominjam se več, katerega nemškega gledališča, v originalu, in tretjič pri nas v Ljubljani. Praška vprizoritev je bila že podrobna; psihološko razkrivanje posameznih tipov, za kar je nedvomno dala podlago ruska dramaturgična predelava, dočim je ona v radiu in naša vprizoritev bila vseskozi kolektivna. Bila je to živa slika revolucije z vsemi njenimi strahotami. Masa, žejna krvi, se vala po ulicah in trgih. Vodi delji — demagogi nastopajo z mojstrskimi govori, masa pričuje zaženo dušo — vodi delji se igrajo s svojimi življenji. Ko jih masa obglavlja, uživa prav tako, kakor je uživala, ko je poslušala njihove govore. — Revolucija... kaos... pijanost, nerazodnost, masčevanje... in to je najstrašnejše.

Ko sem dobil vlogo Robespierrea, me je iznenadilo, da je tako majhna. Dva govora sta in dva kratka dialoga in konec tega velikega historičnega tipa! Kaj zdaj? Režiser mi da svoja navodila — skromna so, razumem ga, toda ne gre mi tako; — nimam za kar bi pošteno zagrabil. Grem iskat pomoči k zgodovini... nič... vse pusto. Tudi Büchner se ni držal zgolj zgodovine, dal je sebe, režiser je storil istotako, torej tudi meni ne preostane nič drugega. Vrzem vse stran, vzamem vlogo in sledim svojemu instinktu. Ta mi je najmerodajnejši in me malokdaj pusti na cedilu. Pregledam tekst. Danton pravi: »Ti si razburljivo pošten... to je že nekaj! Pri nadaljnjem študiju najdem besede: »Greh mora biti kaznovan.« »Krepkost mora vladati s terorjem.« Ko ostane Robespierre sam, postane sentimental in žaluje za prijateljem: »Moj Kamille... vsi me zapuščajo, vse je pusto in prazno in jaz sem sam. — Ko stojim pred maso, je povsem drugačen: trezen, ne prehrupen in zato ga masa mirno posluša in razume. Odvetnikov sin, sam odvetnik! Zdalj dodam še Dantonove besede: »Imaš vedno skrajno suknjo« — torej čedna zunanost, urejenost — in figura Robespierrea vstaja živo pred menoj in jo v določenem okviru izžarevam v tistem obsegu, ki mi jo je določil moj instinkt. Govori Robespierrovi pa so, skoro bi dejal, stvar zase. Zelo so teži in komplicirani, fraze velike. Potrebno je skrajno osredotočenje misli, da ti ne spodleti. Zato morate govoriti rešiti samo virtuoznost. — k.

tožena je stala v bližini, denar je zagledala Rokavčeva in tudi drugi na tleh poleg Katre, ni pa videla, da je Katri padel denar na tla.

Obtoženka je na slabem glasu in je bila že v Novem mestu radi tatvine denarice kaznovana na tri mesece ječe, tudi na Vranskem je na seimu ukradla 50 Din in denarnico ter je bila obsojena na tri mesece zapora.

Na predlog zagovornika je ugotovil predsednik, da je obdolžena bila enkrat že duševno bolna, bolehal je na melanholiji. Porotnikom je stavljal senat samo eno vprašanje o krivdi, če je Katri Lečekova po dvakratnem kaznovanju radi tatvine kriva poskusa tatvine na škodo France Rokavčeve.

Drž. pravdnik je predlagal kaznovanje. Zagovornik je predlagal, naj porotniki krivdorez omilijo s pripombo, da je obtožena ukradla znesek do 10.000 Din, kar sama ni vedela, koliko denarja je bilo v denarnici.

Porotniki so vprašanje o krivdi soglasno potrdili, naker je bila Katri Lečekova obsojena radi poskusa hudodelstva tatvine na 18 mesecev težke ječe s trdim ležiščem vsake tri mesece. Preiskovalni in zavarovalni zapor se je vstel. Olajševalno je bilo priznanje in ker ni nastala škoda, a obtežljivo ponavljanje.

Ko je Katri odhajala, je rekla Rokavčevi, da jo bo še vest pekla.

Takoj nato se je pričela druga razprava.

Uboj

Janez Kozjek iz Zgornje Besnice je posestnika sin, star 31 let. Na zatožni klopi sedi, ker ga dolži obtožnica hudodelstva uboja in prestopa lahke telesne poškodbe.

V kranjski okolici je dobro znano, da se gorenjeskavi in besniški fantje ne morejo videti. Če se srečajo, je prav tako, kakor če bi se drgnila dva kresilna kamna, preprič nastane, potem pa pretep. Pri pretepih je običajno tudi vedno sodeloval Kozjekov Janez, o katerem se trdi, da je pretepač, ki je bil že večkrat kaznovan.

Zadnjeje septembra lani je priredila požarna brigada v Spodnji Besnici veselico z vinskotrgatvijo. Udeležili so se je domači fantje, zvečer so pa prišli tudi fantje iz Gorenje Save, med katerimi je bil Jaka Krt. Kmalu se je vnel preprič pretep. Preprič je izval obdolženec, ki je izvalil fante iz Gorenje Save in se lotil Franceta Krta. Gorenjeskavci so pa ostali mirni in v gostilni ni prišlo do hujših spopadov.

Okoli 1. ure so šli Gorenjeskavci proti domu. Pred gostilno je nek besniški fant vrzel za njimi dva kamna. Potem so se Besenčani domenili, da jih bodo napadli v prvi so teski, spetoma so se oborožili s koli. Res so jih jeli tam, kjer dela cesta ovinek proti Rakovici, obmetavali s kamenjem. Gorenjeskavci se niso mogli braniti. Bili so radovedni, kdo jih je napadel, šli so proti smeri, odkoder je prišlo kamenje. V prvi vrsti je bil Jaka Krt, njegov brat France in Franc Hafner, za njimi so šli ostali. Ob robu gozda nad Spodnjo Besnico so prežali Besničani, oboroženi s koli, med prvimi je bil obdolženec. Komaj se je Jaka Krt bližal robu gozda, ga je udaril obdolženec iz grmovja s kolo z vso silo po glavi, da se je fant takoj zgrudil na tla. Besničani so zbežali, Jakob je brat odšel domov, kjer je še istega dne okoli 12. ure radi otrpnenja možganov umrl.

Se preden je obdolženec udaril Krta, je zamahnil s kolo nad Francetom Hafnerjem po levi strani glave. Hafner je silo udarca zmanjšal s tem, da je z levico prestregel udarec, zato ga je kol razluz na glavi oplazil tudi po levem komolcu, da je fant dobil oteklino in črne lise.

Glasom izvedenškega mnenja je obdolženec z udarcem po glavi pokončnemu Jakobu Krta razbil prednji del lobanje in mu razklenil sive na glavi. Zato je nastopilo močno krvavenje, katero je pritisnilo na možgane, da je Jakob radi otrpnenja istih še istega dne umrl.

Janez Kozjak je krepak, precej velik fant, mestno oblečen. Kodrolasec se zagovarja, da so ga že doma hoteli fantje nabiti, branili so drugi, pa ga je vendar Jakob Krt krenil z gumijevko po glavi, da mu je tekla iz nosa kri. Pripomnil je, da mu ni znano sovraštvo med Gorenjeskavci in Besničani. Bil je precej pijan.

Kozjaka je zagovarjal dr. Zenko iz Kranja.

Obtoženec je dejal, da so Gorenjeskavci, ki so odšli, med potjo vse čas »saulali«. Besničani so šli za njimi in v soteski metali manje kamenje. Kolov tedaj Besničani niso imeli. Kozjek je šel Paplerju na pomoč, ni pa imel kola, ki leži na mizi pred sodniki, tenčev drug kol.

Drž. pravdnik: »Kako to, saj je vendar tale koleček prav pripraven?«

— Ne, oni je bil krajši in ni bil tako debel.

— Pravite, da ste šli Joži Paplerju na pomoč, on se pa ni čutil v nevarnosti?

— Pa je vendar bil Jakob Krt je Paplerja najprej zbil, potem sem mu hitel na pomoč.

Fant se zelo nelogično zagovarja, da se težko iz njegovega zagovora predstavlja jasna slika položaja.

— Ali ste Krta tedaj udarili, ko je Papler ležal na tleh?

— Da, tedaj.

Obpravna ob sklepu lista še traja.

Pri utrjevanju razdraženosti, tesnobi, napenjanju, srčnih nadlogah tesnobi v prsih poživ naravna »Franz-Josefa grenčica« trajno obkroži krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za boleznih prebivali izjavljajo, da se »Franz-Josefa« voda pri poljavih, ki ima svoj izvor v zastrupljeni železodnega črevesnega kanala, obnese kot izbrano odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah.

Rokavčeva Franca iz Česnjice je povedala, da je tatica segla pod zgornje krilo, videla je ni, pač je pa čutila njeno roko. Ob-

Odprti srce, odprti roke!

Lani osorej se je ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa privrkal obrabi do širše javnosti s pozivom, naj bi se število članstva Rdečega križa, te naše najvažnejše humanitarne organizacije, dvignilo v taki meri, da bo slovenska prestonica zvela lastno mesto poleg Beograda in Zagreba. Kljub težkotam, ki se stavijo vsaki novi akciji na pot, nam je uspelo, da se je lani število članov pomnožilo na 240. Ta uspeh pa je nezameten v primeri s številom mestnega prebivalstva (nad 60.000), prekratno, če uvažujemo visoke smotre in važne naloge, ki jih naš Rdeči križ že vrši in jih namerava v bodoče še v širšem obsegu vršiti. Za tako delo mu je treba ne samo moralnih simpatij, ampak še v večji meri dejanske podpore in osebnega sodelovanja.

Pomnimo: da je Rdeči križ najmočnejša, po vsem civiliziranem svetu razširjena organizacija, da je Rdeči križ Kraljevine SHS član močnega občestva svetovnega Rdečega križa, da je steherni član krajevne organizacije obnem društvenih večmilijonske mednarodne organizacije in da je Rdeči križ pred vsem mirovno udruženje, ki si je nadelo dolžnost služiti v prid trpečemu človeštvu. Rdeči križ je eminentno socialna ustanova, ki zbira sredstva, da more človeški družbi, ko je stiskajo bolezni, uime in druge nesreče, priskočiti na pomoč.

Naj omenimo le uspešno podporno akcijo Rdečega križa ob predlaskih poplavih, prirejanje samaritanskih tedajev (v Ljubljani, Trbovljah in drugih krajih), nabiranje podpor in daril v gotovini in blagu za gladujoče v letošnji hudi zimi.

Na ljubljanski krajevni odbor bo letos, kolikor mu bodo le sredstva dopuščala, podpiral ferijalne kolonije za ubožno šolsko mladino. Namerava tudi ustanoviti okrevališče za bolehe in rekonvalescente na Gorenjskem in v Primorju.

Da bo mogel te humanitarne naloge uspešno vršiti, mora imeti solidno oporo v močnem članstvu.

Predsednica češkoslovaškega Rdečega križa dr. Alie Masarykova, hči predsednika bratske republike, je pred kratkim prišla veliki akciji, da dvigne članstvo v Rdečem križu na tako višino, da postane najmočnejši člen v človeški svetovni organizaciji Rdečega križa.

Pričnimo tudi mi plemenito tekmo, da dosežemo v Ljubljani že letos vsaj 600 rednih članov na vsakih 100 prebivalcev vsaj enega!

V prihodnjih dneh bodo pooblaščenici našega odbora osebno vabili k pristopu in nabirali člane med vsemi družabnimi sloji, med vsemi poklici. Članarina za redne člane znaša letno 30 Din; kdor hoče prejemati društveni »Glasnik«, plača še 10 Din več.

V imenu vseh, ki pričakujejo podpore Rdečega križa, vas iskreno prosimo, da rade volje pristopate v našo organizacijo. Dobro delo, ki ga s tem vršite, bo vam v zadovoljstvo, podpore potrebni pa v uteho!

Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa.

Prosveta Dantonova smrt

Büchner nikakor ni nameraval s svojimi kratko odsekanimi, nekako filmsko mimo gledalca dvema slikami podati historično dramo in ž njeno točno iz istine prenesenih portretov zgodovinskih mož. Vse dejanje in vse osebnosti v »Dantonovi smrti« so zajete iz avtorjeve romantično-realistične domišljije in podane v čisto Büchnerjevem svojem stilu, v pretežno lirski govorici ter za revolucionarnega mladeniča značilnem, bujnem retoriko in groteskno ljubečim patosu.

Kot pravi pesnik vedež pa je vendar postal verno sliko revolucije, slepo fanatizma in neznačajno nedolžne, delirno rjoveče in se naslanjajoče nad lastno vse uničevalno silo. In ustvaril je nekaj demagoških tipov, orjakov kruto premočrjne volje, kakor ju naki staroklasnični tragediji granitno ustaljenih načel in značajev. V vseh teh slikah je do eksplozivnosti komplicirane miselnosti in čustvenosti, notranjih dramatičnih konfliktov. Zunanje akcije je razven neprestanega valovanja podile drhali mase.

Glavna misel je večno ponavljajoči se krik mase: »Križajte gale, ki sledi zmerom za vzlikom: »Hosana!« Kakor Jezus, kakor Juli Caesar, kakor v današnji dobi Trockij, je doživel Danton prvi in drugi stadij. Doživljal ga morje voditeljev od nekdanjega budo doživljajo do konca sveta. Druga misel pa je: revolucija pogazi vsakogar, ki se ji upre sredi njenega divjanja, ker drhal ne dovoljuje polovitrarstva.

Danton se je zgrozil nad lastnimi zločini ter je hotel masake ustaviti. Ko začnjo uvidevati, da revolucija požira lastne otroke da se začnjo umor tam, kjer ni slobrana, da mora biti giljotinjirana konec ter je čas, da sedejo ljudje drug k drugemu, se pogovore in si dajo mir, je Danton — izdajalec revolucije. Danton spozna, da je zaman ubijal in govoril, izgubi vero v človeštvo, zaničuje neznačajno maso in njene nesramne podrepanke, obide ga obupen dolga čas zagrenjenega moža, ki obsaja lastno preteklost in zdvaja nad bodočnostjo ter gre rad v smrt.

Čudovito je, da je mogel napisati tako delo jedva 23letni mladenič, delo, polno cinizma in pesimizma, kakršne je navadno sposoben le starec — vodja naroda ali stranke, ki je obupan razočaranec nad vsem, kar nosi svet.

Danton je igral pri nas Ivan Levar. Morda še nikoli ni bil tako skladen s svojo ulogo. Resnično, bil je orjak, strašen in vendar simpatičen, natura silnega temperamenta in neukrotne energije. Njegov glas je zvenel kot čist bron, in verjel sem mu, da je pri masi poplaren. Mož, ki ljubi in spoštuje svoje čisto, junaško ženo, a išče obnemem poezije in lepote, strasti in pogube tudi pri ognjevitih in duhoviti Marion, je podalil krasno Njegova borba z zaničevano sodrogo in tovariši izpodiravci, z ledeno brezskrbnostjo in tono zagrenjenostjo Robespierrea, njegova prezirljivost in stoicna samozavest moža, ki želi le še nitu v grobu, je bila podajana z globoko dojmivj

vo verjetnostjo, fino zadrževano in precizno do vseh nijans.

Robespierre, Dantonov kontrast, je bil Rogoz Res, mrk in samotni asket, ki ne pozna ne smehe, ne dovoljve kompromisa, zaničuje vsakršen užitek in lepoto in čustvu. Dramatičen fanatik, suh v obrazu, blede, skoraj brez gest, mrtev stroj, a v tihi noči nesrečen, ker je sam samcat, ki čuti, da je vse okoli njega in v njem pusto in prazno, ga zgrabi groza. Kakor v slutnji, da pojde za Dantomom v par mesecih tudi sam pod giljotino. Silno težko ulogo je izvršil g. Rogoz dosledno in krepko ter iznova potrdil, da je umetnik široke sposobnosti.

Camille Desmonius, pesnik in urednik, sročen mož mlade Lucile, je bil g. Jan, v lirskih prizorih močan in v prizoru kosar, nija, izvršten.

Cinični, rutinalno okrutni St. Just, advokat brez srca, leden duhovitež, je bil gosp. Skrbinišek, vzlic razliki v letih in zunanjosti med originalom in igralcem, krepak, realistično verjeten.

Gg. Gregorin, Zelenčnik, Samcain, Jerman, Bratina, Kovčič in Kankler so podajali zunanje in z gro prav dobre, žive tipe.

Izredno simpatična Julija je bila gospa Medvedova, kakor Ofelija nečna, čustvena ga. Šaričeva in razkošna, lepa Marion ga. Neffatova, izvrstno Saržona ga. Rakarjova; v masi pa sta se odlikovali gđe. Slavčeva in gđe. Gaborjelčičeva, kot grizetka poleg Gaborjelčičeve tudi gđe. Vidra Juvanova. Med meščani se je dobro uveljavila g. Potokar, kot rabelj je bil drastičen tip g. Cesar.

V celotni torej prav dobra predstava, ki je vzhit 21 slikam po spretnosti g. rež. Šest potekla urno in gladko brez najmanjšega izpodtiklaja. Naša drama zasluži za to kreacijo polno priznanje.

Fr. G.

Gospa Nablocka zopet pri nas. Opozorjamo na nocojšnjo predstavo v drami Igra se zabava komedija »Volpone«. V komediji nastopi zopet gospa Nablocka, ki se je nedavno vrnila iz Pariza. Ostala zasedba neizmenjena.

»Vdova Roščina.« Jutri se ponovi v dramatična vose zabavna komedija, ki jo igrajo letos že drugi za aboma. Zasedba zopet normalna, kakor pri premijeri. Predstava je bila doslej vedno dobro obiskana in animirana.

»Dantonova smrt« lečen abomana. Zaradi velikega povpraševanja po vstopnicah pri dosednjih vprizoritvah ter grandiozne drame iz francoske revolucije, bo četrtočrna vprizoritev namenjena le neabomem. Cene normalne. Sodele voljaška godba in poleg celokupnega ansambla nad 70 statstov.

»Carmen« z Hložcem. V sredo, dne 13. t. m. se igra opera »Carmen« z Hložcem kot gostom. Cene običajne operne.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 11. marca 1929; kalotičani: Heraklej; pravoslavni: St. februarja: Porfirije.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Drama: »Volpone«. B.
Kino Matia: »Ograka rapodija.«
Kino Ideal: »Luiza Koburška in Geza Matašič.«

DEZURNE LEKARNE:

Danes: Leustek, Resljeva cesta, Bohme, Rimaka cesta.

Kuharija je poezija

Kakor vsako leto, so tudi v soboto priredile vrle gojenke gospodinske šole »Mladike« pod vodstvom ravnateljice g. Zemljanove in ravnateljice prof. A. Juge »misljano« čajanko z uvodnim šaljivim nastopom.

Po 6. uri se je zbrala v veliki dvorani »Mladike« številna družba povabilnih gostov, med katerimi so bili tudi odlični predstavniki oblasti ter člani ljubljanskega konzularnega zbora. Dvorana je bila okusno prirejena s pognjenimi mizami ter majhnim odrom, kjer so za uvod gojenke priredile šaljivo igro o važnosti in težkotah kuharske umetnosti. Godi se za časa Vodnika, ki je izdal tudi prve slovenske kuharske bukve in je nekaj oče slovenske kuhinjske umetnosti, na gradu barona Cozja, ki je bil gurman in je znal ceniti dobre kuharice, še bolj pa dobro jedajo in pijačo. Glavna Colzova kuharica je imela obilo posla, kajti pri gospodu baronu se je vršila pojedina za pojedino in nikoli ni manjkalo v hiši odličnih gostov. Pa vse to bi kuharici ne delalo toliko preglavij, če bi ne imela v kuhinji še štirih mladih pomočnic, v katere je bil zaljubljen baronov streljak Matiček. Ta je delal zrago v kuhinji! Če je bil mogoč, je ponagajal tej ali oni, najraje pa lepi Splaci. Glavna kuharica ga je zaman podila s kuhovnico in vtepalvala mladim kuharicam kuharske recepte v glavo ter jim razlagala težave in važnosti kuhinjske umetnosti iz debelih Vodnikovih kuharskih bukev.

Smeha ni bilo lonca ne kraja. Matiček je z graciozno in temperamento zabaval vse goste. Vsem se je smilila stara kuharica, ki nikakor ni mogla umeti mladših. Pa kakšne življenjske modrosti je pridigala pomočnicam in gostom! Med igro se je Matiček izkazal kot talentiran revež, kakor tudi ostale kuharice, ki so zapesale in zapele kuharsko himno: M. kuhama, ne kuhamo in če skazimo kaj, od jeze pahamo. Kuharija je poezija, pa ne za nas. Generalna kuharica je po igri goste povabila na čaj in prigrizke, katere je vsak dobil napol za denar, napol zastonj; izbiral je bila velika, kajti istočasno je bila v sedni dvorani otvorjena razstava kuharskih izdelkov Mladice. Tu je bilo vsega v izobilju, da je zlo ustreženo tudi največjim gurmanom.

Razvila se je neprijetna zabava. Zagrle so harmonike in zale kuharice so se zavrele. Tako priskrbi in zabavni večeri so v Ljubljani redki!

Domači prepri.

Žena: Kar molči, jaz pred poroko nisem begala za teboj.
Mož: Mišelovka tudi ne bega za miško, pa se miška vendar ujame.

Otvoritev pomladanskega porotnega zasedanja

Žeparica Katra Lečekova obsojena na 18 mesecev težke ječe. Janez Kozjek se zagovarja radi uboja

Ljubljana, 11. marca.

Danes se je pričelo letošnje pomladno porotno zasedanje, ki je bilo radi prethodnega mirza dozdaj odgodeno.

Za prvi dan sta bili zapisani 2 razpravi in sicer proti Katri Lečekovi radi hudodelstva tatvine in proti Janezu Kozjeku radi uboja.

Prva razprava se je vršila proti Katri Lečekovi. Obtoženka je zagovarjal odv. dr. Fran Novak. Poroti je predsedoval višji sodni svetnik Mladič, votrala sta svetnika Lajovic in Gorečan, zapisnikar je bil avskultant dr. Grobelnik, drž. pravdnstvo je zastopal prvi drž. pravdnik dr. Ogoreutz.

Žeparica Katra

Lani je bil 10. decembra v Litiji sejem, katerega so se udeležili tudi žeparji, ki so izrabili gnečo in okradli več kmetov in kmetice.

Sejma se je udeležila tudi posestnica Franca Rokavčeva, ki je kupila par volov za 7750 Din. Ko je bila kupčija sklenjena, je izvelika iz žepa spodnjega krila denarnico in izročila posestniku Kukovci, od katerega je kupila vole, 100 Din arc. Denarnico z 10.020 Din je vtaknila zopet v žep in povabila prodajalca v gostilno na likof, da bi mu pri tem odštedila tudi kupnino.

Komaj je Rokavčeva listnico spravila, je že začutila, kakor da bi ji bila tujka roka izmaknila listnico iz žepa. Takoj je potipala za žep in ugotovila, da je prazen. Kraj sebe je zagledala Katarino Lečekovo, Bednjačevovo vdovo, rojeno Mihalič, 50 let staro omoženo delavko iz Prešlavlca, ki je bila že kaznovana. Rokavčeva jo je zagrabila. Katra je trčila, da nima denarnice in je kazala prazne roke. Pa ji je padla izpod krila listnica, kar so opazili trije kmetje, stoječi v bližini, med njimi tudi Kukovca.

Obdolženka je znana kot žeparica in morala se je zagovarjati radi poskusa hudodelstva tatvine.

ZAGOVOR.

— Ali ste krivi? —
— Danes priznam, res sem kriva. —
— Torej ste prišli že s tem namenom v Litijo? —

— Ne. Hotela sem kupiti rute, imela sem 350 Din svojega denarja. —

— Ali ste videli pri Rokavčevi denar? —</

Dnevne vesti.

— **Češčina na naših solah.** Letošnja konferenca Češkoslovaške trgovske lige se bo vršila v Splitu. Med drugim bo razpravljala o uvedbi češčine na naših solih. Češčina naj bi se poučevala na vseh naših srednjih solih. Poleg tega se bo razpravljalo o izdaji velikega Almanaha, v katerem bi bile deloma v češčini, deloma v slovenščini razprave o raznih problemih obeh držav. Naši gospodarski krogi se zelo zanimajo za to konferenco, ker se bo pečala tudi z nekaterimi politično-gospodarskimi vprašanji, zlasti s trgovinsko pogodbo med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

— **Delomirneži, ki izrabljajo občinske podpore.** Za delomirneže in izkoriščevalce občinskih podpor so proglasi Angla Zalokar, pristojna v Guštani. Ivan Kunstek, pristojen v Trebnju. Karel Dürfel, pristojen v Kočevju. Jožef Gerič, pristojen v Turnišču. Henrik Kotnik, pristojen v Vrhnji. Anton Heber, pristojen v Zgor. Zrjavce. Anton Sadel, pristojen v Večeslavcu. Josip Daiser, pristojen v Majšpergu. Anton Javornik, pristojen v Padoški vrh. Ivan Nomoš, pristojen v Salovecu. Gustav Teržan, pristojen v Vel. Pirešču. Viktor Kuštrin, pristojen v Novo mesto. Alojzij Grosinger, pristojen v Jurklošter. Franc Vavpotič, pristojen v St. Jurij ob Ščavnici. Josip Hesel, pristojen v Trbovcu. Viktor Schunko, pristojen v Studencu. Alojzij Anderlič, pristojen v občini Plat in Franc Zidar, pristojen v občini Mirno.

— **Iz carinske službe.** Premošeni so iz Paga v Split carinik Alojz Jare, iz Zagreba v Gjevgjelijo carinik Metod Reje, iz Maribora v Gjevgjelijo carinik Josip Košenina.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski mariborski oblasti.** Od 15. do 21. februarja je bilo v ljubljanski oblasti 21 slučajev škrlatink, 3 tifuznih bolezni, 21 davice, 14 šena, 3150 hrip, 184 ošpic, 1 griže in 1 dremavice. V mariborski oblasti je bilo v istem času 441 slučajev hrip, 6 vnetja priušesne slinavke, 5 tifuznih bolezni, 59 škrlatink, 95 ošpic, 6 davice in 6 šena.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 4. t. m. sta bila v mariborski oblasti 2 slučajja svinjske rdečice, 1 vrančnega prisa in 1 svinjske kuge.

— **Pradnja lovov.** 24. aprila dopoldne se hosta oddajala pri sreski ekspozituri v Škofji Loki na javni dražbi v zakup za dobo od 31. maja 1929 do 31. marca 1933 lova krajevni občin Škofje Loke in Zminka.

— **Cermakov dom v Srebrnu.** Te dni je bila dovršena adaptacija Cermakovega doma v Srebrnu, v katerem imajo slovenski umetniki in novinarji na razpolago brezplačno sobo z dvema posteljami. Vila se imenuje penzija »Supetar«. Lani so odprli na tej vili bronasto spominsko ploščo slavnemu češkemu slikarju Jaroslavu Cermaku ob 50-letnici njegove smrti. Vila je zdaj na novo urejena in opremljena, pa tudi znatno razširjena. Krase je reprodukcije Cermakovih del. Penzija vodi Pražanka, soproga jugoslovenskega akademičnega slikarja Režka.

— **Kronski upokojenci in njih polževa pot prošnji za prevedbo kronskih pokojnin v dinarske.** Pišejo nam: Kakor znano, imajo policijske kronske upokojence prevesti v dinarske g. veliki župan, ker nas je pa teh le malo in ker smo predložili naše dokumente že pred 18 meseci pri vložniku velikega županstva v Ljubljani, a do danes nismo prejeli še rešitve. — Seveda ne, ker ležijo ti dokumenti še pri kakem oddelku velikega županstva. — Zato se bomo, da bodo ti dokumenti in prošnje že tako prepereli in zaprašeni, da jih ne bo mogoče več štati. Vse kaže, da dobimo ob času, ko bomo pri Sv. Križu že strolneli, ponovni poziv, naj prošnje za prevedbo oddamo. Žalibog svet še ni na pošten zvez z nebosi, vicami ali peklom, ker bomo gotovo raztreseni in nas tak poziv tudi ne bo. Če bi pa zveza med svetom, peklom, vicami in nebosi obstojala, pa smo prepričani, da kljub temu, da znašajo razdeliti milijone svetlobnih let, ne bo našel bog ali hudič sredstev za prenos takih poizvedenja vrednih prošnji, kakor so te kronskih upokojencev, da bi ti akti nikdar ne rabili iz pekla v nebesa, kakor je slučaj teh prošnji, da ne pridejo v 18 mesecih iz pritičja v 1. nadstropje v palači velikega župana. — Ali ne bi bilo veliko bolje, da bi se nam bilo vrnilo vse to v par dneh s pripombo, da nič ne dobimo. Bi vsaj upala ne bilo.

— **Revanzna šahovska tekma Stajerska — Slovenija.** Stajerska šahovska zveza namerava v aprilu odigrati šahovsko tekmo z ematerji iz Slovenije. Tekma je revanzna za turnir, ki se je lani odigral med našimi šahovskimi mojstri v Mariboru. Kje se bo vršila, še ni določeno. Baje sodeluje tudi šahovski mojster prof. dr. Vidmar iz Ljubljane.

— **Natečaj za štiri ovitke »Grafike revije«.** Centralni naobrazbeni odbor Saveza grafičnih radnikov Jugoslavije razpisuje natečaj za štiri ovitke »Grafike revije« in štirje za števke: maj-juni, julij-avgust, september-oktober in november-december 1929. Tekst: »Grafika revija« — časopis za pouku in promocije grafičnega rada — Savez grafičnih radnikov Jugoslavije v Zagrebu — maj-juni (1929). Obvezen tekst je: Grafika revija, mesec in leto, datum se ostali tekst vzame po volji. Format 31x23,5 cm največ v dveh barvah. Nagrade bodo razdeljene v iznosu Din 3000 in sicer: štiri prve nagrade po Din 500 in štiri druge po Din 250. Dve prvi in dve drugi nagradi se razdelje za najboljši tipografske osnutke v stavku, a dve prvi in dve drugi nagradi za najboljši osnutke v estetičnih tehnikah (risbe, linorez, litografija itd.). Tečala se lahko udeležijo razen članov Saveza grafičnih radnikov tudi vsi ostali grafični in umetniški. Natečajna dela se naj pošljejo uredništvu »Grafike revije«, Zagreb, Primorska ul. št. 2, najpozne-

je do 1. aprila 1929 v zaprti kuverti z geslom, a razen tega se naj priloži majhna kuverta z geslom in natančnim naslovom natečajnika. Na pošiljko se naj vstavi označba: »Natečajna radnja«. O rezultatu tega natečaja bo odločeval poseben, v to svrhu izvoljen jury. — Nagradjena dela ostanejo last zgoraj navedenega odbora, a ostala dela se na željo vrnejo.

— **Izlet naših gospodarskih krogov v Anglijo.** Začetkom poletja priredi Jugoslovanska Express - agencija v Zagrebu izlet naših gospodarskih krogov v Anglijo in Skotsko. Izlet bi trajal 21 dni in stroški bodo znašali okrog 8000 Din. Ekskurzija bo organizirana tako, da si bodo udeleženci mogli pod vodstvom strokovnjaka ogleda vse važnejše angleške industrijske kraje.

— **Pravica do ribarjenja.** Občinski uradi in ribarski interesenti se opozarjajo, da se z nakupom ribarske knjižice še ne pridobi pravica do ribarjenja, temveč mora vsakdo, ki izvršuje ribolov, imeti v knjižico vpisano dovoljenje lastnika ali zakupnika posameznega ribarskega okraja. Brez vpisanega dovoljenja lastnika ali zakupnika ribarska knjižica ne opravičuje do nikakega izvrševanja ribolova.

— **Otvoritev zračnega prometa Zagreb — Beograd.** Kakor smo že poročali, začne med Zagrebom in Beogradom 15. t. m. zopet redni zračni promet. Razen letal, ki so opravljala promet na tej progi že lani, dobi družba, ki oskrbuje promet, letos še dve letali. Razen tega se vrše pogajanja z letalsko družbo »Lufthansa« glede otvoritve prometa med Zagrebom in Dunajem. Pogajanja se vrše tudi s češkoslovaško letalsko družbo, tako da bi bila proga podaljšana do Prage. Sodi se, da bodo pogajanja kmalu ugodno zaključena in da dobimo redno zračno zvezo z Avstrijo in Češkoslovaško. Zagrebško letališče pokriva še 10 cm debel sneg, ki ga pa bodo kmalu odstranili.

— **Ministrstvo za gradbe razpisuje** na dan 21. marca t. l. ofertalno licitacijo za sondažo zemljišča za obrežne oporenike mosta preko Save med Beogradom in Zemunom. Licitacija se vrši pri računskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu. Načrti in vse tozadevni elaborati je na vpogled pri gradbeni direkciji v Ljubljani. Turjaški trg 1-11.

— **Filmska tvornica v Osijeku.** V soboto so se mudili baje v Osijeku štirje zastopniki nekega filmskega podjetja, ki so se pogajali glede ustanovitve filmskega podjetja, odnosno filmske tvornice v Osijeku. Podjetje bi se imenovalo Jugofilm.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih izpremenb. Včeraj je bilo lepo samo v Zagrebu, drugod pa deloma oblačno. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 13, v Ljubljani 8,6, v Zagrebu in Skoplju 8, v Mariboru 6, v Beogradu 4,8 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765 mm, temperatura je znašala 0 stopinj.

— **Nesreče in nezgode.** Mizarji vajence Josip Arzeničnik iz Mengša se je včeraj v Soli igral s flobertom. Nenadoma se je flobert sprožil in krogla je zadela blizu sedečega vajenca Josipa Forsta. S prestreljo nedno roko so morali Forsta prepeljati v bolnico. — V Senčurju pri Kranju se je včeraj pripetila precej čudna, a težka nesreča. Pri posestniku Staretu uslužbenca služkinja je pestovala 15-mesečno punčko Marijo. Nenadoma se je otrok, ki je bil zelo živahen, pognal kviku in malo je manjkalo, da ni zviška padel na tla. Služkinji se je sicer posrečilo otročiča v zadnjem hipu ujeti za nogi, toda otrok si je pri tem zlomil obe nožici. Malo Marijo so morali prepeljati v bolnico. — Kurjaču Karlu Juvanu iz tovarne »Bistric« pri Domžalah je pri delu v soboto stroj odtrgal prst na desni roki. — Anton Zupan, 7-letni čevljarjev sin iz Mengša, je doma razljal škodbe. Pri delu se je sunil v levo oko. Poškodba je zelo težka in so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Punža Račič se počuti zelo dobro.** Jovanovič Lune je zbolel in so ga morali odpeljati iz zapore v bolnico. Toma Popovič je že dolgo v bolnici, tako da je v zaporu ostal samo Punža Račič. Jovanovič Lune je dobil težje vnetje črev. Nastopila je enka vrsta zastrupljenja in zdravniška pomoč je bila nujna. Zanimivo je, da je vojvoda de Lune prišel iz zapore v bolnico zelo mršav. Izgubil je v zaporu 20 kg. To pa ne zato, ker je dobil premalo jesti, temveč zaradi duševnega trpljenja. Tomu Popoviču se je skoro omračil um, ko so ga vtaknili kot soodgovornega za zločin v Narodni skupščini v zapor. Moral je v bolnico, ker mu še vedno ni odleglo. Zdrav in šil je ostal v leči le glavni obtoženec Punža Račič, ki se počuti zelo dobro. Osem in pol mesečna ječa ni vplivala na njegovo telesno, ne na duševno zdravje. Začel se je v zaporu celo rediti in da ne bi izgubil »slinje«, zadnje čase ne večerja.

— **Drzen vlom v Zagrebu.** Huda zima je prisilila tudi zagrebške vlomilce, da so miravali in se raje greli v kakšni luknji, kakor da bi opravljali svoj posel. Toplo pomladansko solnce je pa izvalo tudi vlomilce iz brojev in včera so izvršili drzen vlom na l'ce Vtomih so v konfekcijsko trgovino Anželina Schöffera. Znotraj je trgovec opazil, da je bilo vromljeno v trgovino in je obvestil policijo. Vlomilec je odprl s ponarejenim ključem glavna vrata in se splazil v sobo, katero loči od trgovine debela stena. To je vlomilec prevrtil ter napravil v njo veliko luknjo skozi katero je zlezel v trgovino in je openil. Napravil je za več tisoč dinarjev škodo. Za seboj ni pustil nobenega sleda.

— **Poneverba železniškega blagajnika.** Novosadska policija je aretirala in izročila sodišču železniškega uradnika Vselovoda Haničkova, ki je zakrivil velike poneverbe in zlorabe. Preiskovalnemu sodniku je aretiranc izjavil, da mu je bila lani poverje-

na blagajna na glavnem kolodvoru v Novem Sadu Imel je 1030 Din mesečne plače, s katero pa ni mogel živeti. Zato je pridrževal denar, ki ga je prejemal od strank za tovarnino. Tako je delal do meseca januarja, ko so ob priliki kontrole blagajne odkrili poneverbo in proti blagajniku uvedli disciplinsko preiskavo. Ki je končala z aretacijo. Poneverba znaša okoli 15 tisoč dinarjev.

— **Dunav zamrznjen v dolžini 2000 km.** Promet na Dunavu bo mogoče letos otvoriti mnogo pozneje, nego običajno. Lani je bil promet odprt že začetkom marca. Preteklo bo gotovo še 5 do 6 mesecev preden bodo mogli parniki voziti po Dunavu. Zato bo imela naša rečna plovidba ogromno škodo. Tako zamrznjen ni bil Dunav že od leta 1895. Tedaj se je pričel promet šele 30. marca. Ledene mase bodo letos ovirale promet gotovo še do 1. aprila. Dunav je zamrznjen med Regensburgom in Passau v dolžini 150 km. Do Drenkova pokriva reko led v dolžini 1020 km. V spodnjem toku je Dunav pokrit od Sufine v dolžini 930 km. Dunav je torej pokrit v dolžini nad 2000 km z debelo plastjo ledu, ki onemogoča vsak promet.

— **Otroško truplo v vodnjaku.** V banski občini Ostrovo so pred dnevi odkrili težak zločin. V vodnjaku posestnika Stevana Jovanova so našli truplo deteta, ki je bilo šele nekaj dni staro in ki ga je zverinska mati živega vrgla v vodnjak. Truplo je bilo v vodnjaku že nad mesec dni, ker je bilo že močno nagnito, tako, da je bilo težko ugotoviti spol in druge okolnosti, ki bi morda izdale zločinca. Sum je padel na Jovanovo hčerko Ljubico, ki so jo orožniki aretirali. Ljubica je mati dveh otrok in stara okoli 36 let. Omožena je bila z Miloradam Ignjatovičem, s katerim pa ni bila srečna in se je od njega ločila. Živela je pri očetu. Preiskovalnemu sodniku je priznala, da je rodila in novorojenčka vrgla v vodnjak, ker bi jo oče spodil od doma, če bi zvedel, da ima zopet otroka.

Iz Ljubljane

— **Iz Masarykova proslava v Ljubljani.** V prostorih restavracije »Zvezda« se je včeraj popoldne vršila intima, zelo prisrčna svečanost na čast prezidentu Masaryku, ki stopa v 80. leto starosti. Proslavo je priredil šolski odbor češke dopolnilne šole na Mladki sporazumno s Češkoslovensko obci in Jugoslovnsko - češkoslovaško ligo. Udeležba je bila prav leta in so bili med drugimi navzoči komandant dravske divizije g. general Neděč, ljubljanski župan g. dr. Puc, konzul g. dr. Resl, predsednik Jugoslovnsko - češkoslovaške lige gosp. dr. Kramer, predsednik Čsl. obci inž. Čermak in uvodnih besedah učitelja Votave o Masarykovem življenju je konzul g. dr. Resl čital pred Masarykovim kipom polnoštevilno zbrani šolski deci iz Capkovih »Razgovorov s prezidentom Masarykom« one krasne odlomke, kjer prezident pripoveduje za nimive doživljanje iz svojih mladih let, kako so se igrali in lovili in kako si je s pipcem sam rezal razne otroške igračke. Izvrstno je uspel nastop učencev in učenek, ki so s pravo virtuoznostjo izvajali razne klavirske točke in recitirali lepe češke umetne in narodne pesmi. Vsi so želi za svoj nastop najtoplejši aplavz. Po govorih inž. Čermaka, dr. A. Kramerja in konzula g. dr. Resla, ki so poveljevali velike prezidentove zasluge za češkoslovaški narod in tudi za Jugoslovane, je bila svečanost zaključena s solopevskimi točkami gđ. Vedralove in melodramo »Pravda vitezi«, ki jo je pel g. Votava.

— **Iz Nova kategorija beračev.** Zadnje dni hodijo po hišah mladi, zdravi in krepki, večinoma čedno oblečeni moški, ki pravijo, da bi radi sekali drva, nosili iz drvarnice v stanovanje premog in sploh opravljali kakršnokoli delo, da bi kaj zaslužili. Zdi se pa, da je to samo preteza, kajti čim stranka odgovori, da trenutno ne rabi nobenega delavca, začne dotični prositi, naj mu dajo jesti ali kako staro obleko odnosno nekaj denarja. To je torej nova kategorija beračev, ki se hitro množijo in vedno bolj nadleguje ljudi. Mnemja smo, da mladi in zdravi moški nimajo pravice prosjačiti. Izgovarjajo se sicer, da ne morejo dobiti dela, kar pa ne drži. Če ni mogoče dobiti dela v mestu, kar je pretežno večini primerov res, ga je dovoli na razpolago na kmethi. Mnogi premožni kmetje se pritožujejo, da ne morejo dobiti hlapcev, ker sili mladina s kmetov v mesto, misleč, da bo tu lažje živela. Dobro bi bilo, da bi se občinska uprava zanimala za ta socijalni pojav in da bi preprečila dotok kmetijskih fantov v mesto, kajti s tem se že itak občinski brezposelnost stalno večja. Na drugi strani pa primanjkuje na kmethi delovnih moči, kar ima slabe posledice za naše poljedelstvo.

— **Iz Plenarna seja zbornice za TOI v Ljubljani.** V četrtek, 21. t. m. ob 9. uri dopoldan se bo vršila v zbornični dvorani javna plenarna seja zbornice za TOI v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnem računskem zaključku za l. 1928. 3. Poročilo o vprašanju deelarizacije pošt. 4. Poročilo o vprašanju odpiranja in zapiranja obrtolišč ter vprašanje ureditve delovnega časa. 5. Poročilo o načrtu zakona o nelojalni konkurenci. 6. Poročilo o zakonu o pobijanju draginje in o vprašanju krošnjarstva. 7. Poročilo o bolniškem in nezdognem zavarovanju. 8. Samostojni predlogi. 9. Tajna seja.

— **Iz Ljubljane listajna.** Akademik M. V. je včeraj — najbrž v kinu Matica — izgubil listnico s raznimi listinami. Poštenega najditelja prosi, naj mu proti nagradi vrne listine in zlati monogram, kar je smaj itak brez vrednosti. Najdeno lahko odda v upravi našega lista.

— **Iz Spomladansko vreme.** Včeraj je bilo pravo spomladansko vreme in upati je, da nam prinese 40 mučnikov, ki so včeraj govedali, lepo pomlad. Res je bilo včeraj povsod lepo vreme, toda danes se je nebo nad Slovenijo pooblačilo in ni pričakovati, da bi se kmalu zjasnilo. Lani na dan 40 mučnikov je najprej deževalo, pozneje je pritisnil mraz ter je neprestano snežilo tri dni tako, da je sv. Gregor tičke, ki so že odeli svatovsko oblačilo, ženil v snegu in mrazu. Včeraj in danes je veselo odmevalo po parkih ptičji zbor, zlasti vesel so bili škinkavci. Pričakovati je, da se bodo letos ptički ženili ob lepšem vremenu kakor lani.

— **Iz Umrlj v Ljubljani.** V času od 5. do 11. marca je v Ljubljani umrlo 19 ljudi. Od originalnih Ljubljančanov se je v tem času preselil v večnost stari Peter Aleš, prodajalec klobas in hrenovk, znan vsem Ljubljančanom kot original in pošteniak. Umrlj so: Neža Usnik, žena kočarja, 49 let. Vidovdanska 9: Josip Omladič, delavčev sin, 17 let. Vidovdanska 9: Alojzija Omelec, vdova rač. svetnika, 72 let. Pred Škofijo 7: Magdal. Reiser, zasebnica, 79 let. Japljeva 2: Jera Štrukelj, zasebnica, 78 let. Vidovdanska 9: Ana Ravnikar, bivša branjevka, 84 let. Vidovdanska 9: Marija Urh, občinska uboga, 61 let. Vidovdanska 9. V bolnici so umrli: Anton Salmič, sodni uradnik v pok., 52 let. Cankarjevo nabrežje 7: Marija Feldin, zasebna uradnica, 22 let. Zgornja Šiška 149: Terezija Prelesnik, vdova drž. knjigovodje, 86 let. Dunajska cesta 15: Josipina Korošec, žena vpk. žel. službe, 60 let. Dobrava pri Bledu. Matija Kra-

— **Iz Celja**
— **c Mestni avtobusni promet v Celju?** Mestna občina celjska se že več mesecev bavi z vprašanjem uvedbe avtobusnega prometa v Celju ter bližnji in daljni okolici. Zadeva se sedaj temeljito študira in se bo, kakor čujemo, definitivno obravnavala že na prihodnji seji mestnega občinskega sveta.

— **Nočno lekarniško službo** ima do petka, dne 15. t. m. lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

— **Micka Kovačeva.** V petek zvečer je bil aretiran v gostilni v Matiji Gubca ulici 22 letni delavec Julče M., ker si je v gostilni privoščil precejšnjo mero rujnega vinca in hotel pobegniti, ne da bi bil plačal zaplatek.

— **Škrlatica v Gornjegrajskem okraju,** o kateri smo te dni poročali, se še vedno širi. V celjsko javno bolnico so pripeljali doslej že nad 30 obolelih otrok iz Gornjega grada, Ljubčnega in Bočne ter Rečice ob Savinji. Epidemija je že zahtevala prvo smrtno žrtev: v soboto je podlegla boleznim 5 letna Stana Pušnikova iz Bočne.

Makulturni papir

kg à Din 4[—]

oročaja unrava "Slov. Naroda"

Tri vile v vinkovskih zaporih

Za vampirji so začele slepariti lahkoverno slavonsko ljudstvo bele vile — Kako so tri premetene ciganke osleparile farovško kuharico

Je že tako, da se ljudje kmalu naveličajo vsake novosti. Vse pride iz mode. Tako so prišli iz mode, vsa v Slavoniji, kjer žive najtoplejši lahkoverni kmetje in kmeticje, tudi »vampirji«, ki so se zadnje čase pojavljali v tem ali onem selu. Vampirji so imeli smolo, da so jih orožniki ali policija kmalu odkrili in jih vtaknili v zapor ter primerno kaznovali kajti to so bili večinoma navia hanci, ki so imeli težke grhe na vesti. Zato je ljudstvo izgubilo vero v vampirje in tu ko so prišli iz mode.

Z vampirji pa ni izginila tudi lahkovernost hrvaškega ljudstva. Zato se je pojavila v Slavoniji nova vrsta duhov, tako zvane »bele vile«. Poleg pokojnega Čaruge in Prpića Velikega in Malega ter vseh članov kloba gorskih tičev so bile v Slavoniji zadnje čase največja senzacija »bele vile«. O njih so se kmaticje pogovarjale tajinstveno in potihoma. Zaupale so svojim možem skrivnosti belih vil, toda le tedaj, če so vedele, da mož ni krivoverec, ki se smeje takim čenčam in ne veruje v vile. Vedno bolj so se širile po Slavoniji tajinstvene vesti o vilah, dokler niso prišle na uho tudi orožnikom in policiji.

Si ne so se naveličali fantastične storije o stedežih in dobroti belih vil, ki so se naslanjale v župnišču v vasi Prevlaki blizu Vinkovcev. Policija se je začela zanimati za vile in sklenila, da si jih ogleda od blizu, ke, je »mnila, da gre za sleparke, ki izrabljajo ljudsko lahkovernost. In n, se motla. Le »mnila je preiskavo in ujea tri prebrisane ciganke, ki so kot bele vile preslepile marsikater ženico ter ji izvalile denar in blago. Bele vile so zato romale v zapore vinkovskega sodišča.

Tri bele vile so bile tri mlade in pretkane ciganke iz Prevlake Stojanovič Cigankam se je posrečilo preslepti najprvo farovško kuharico Beto Flah. Beta je mnogo čitala o vilah. Zнала je na pamet vse pesmi o vilah in skratih ter je verovala, la vile žive in so človekove dobrotnice ali pa sovražnice. Še, ko je stala pred preiskovalnim sodnikom, Beta ni verjela, da so bile njene bele vile navadne in premetene ciganke, ki so kradle in sleparile ljudi.

Preiskava je ugotovila, da so ciganke že dolgo izkoriščale lahkovernost in neumnost kubaice Bete. Prihajale so k nji ponoči v belih oblekah, pokrivši z mahom in zelenjem lmele so na ramah dolgo, bela krila, ki so marsikateroga vasčana, ki jih je hotel razkrinkati, premotile, kajti vsakemu se je začelo čudno, kako moreje človeku zrasti neruti Beta je trdela, da trdila pred sodnikom, da so vile imele res peruti, ki so jim vrste iz ramen Orožniki so našli v kobilini: »le so vile prebivale, res tri pare gosih peruti, ki so jih ciganke tako spretno pritrdile na rame, da so premotile vse vasčane Beta je celo izjavila, da bi vil ne pusašje v župnišče, če bi ne imele kril.

Policija je našla tudi več pisem, ki jih je kuharica Beta pisala vilam. V enem je Beta našela tudi vse, kar je dala vilam, da bi jo čuvala nesreče in bolezni.

Beta je darovala vilam 20 srajc, 2 svileni jopici, 13 moških srajc, 3 plašče, 5 velikih svilenih robov, 2 črna šala, 15 novih lepih rjuh, 1 robec s čipkami, 27 blazin, 36 tisoč dinarjev v gotovini, več komadov blaga, zlato verigo, 5 zlatih prstanov, več brišas ter celo zalogo živil, kakor slanina, klobas, vino, pivu, žganja; celo tele in kravo je odpela v le hleva in ju podarila belim vilam. Razen tega je podarila vilam še druge predmete iz župnišča, kakor hišno opremo in cerkvene potrebščine. Vse zato, da bi jo vile obvarovale nesreče in bolezni. Veči-

no teh darov je policija našla pri cigankah in jih zaplenila.

Kot odškodnino za vse te darove, ki so znašali skoro majhno premoženje, so vile dale Beto majhen zavoj, v katerem so bili baje bankovci, ik bodo prinesli srečo, če jih odvjie le na povelje vil. Če bi se Beta predrnjala odviti zavoj preje, bi bila nesrečna vse življenje. Po smrti bi pa trpela večne muke v pekl. Skozi papir, v katerem so bili bankovci zaviti, sta se videla na zadnji in prednji strani dva bankovca po 10 Din. To sta bila tudi edina bankovca v zavozu, kajti vse ostalo je bil narezan časopisni papir.

Vse tri ciganke so orožniki odvedli v Vinkovce in jih izročili sodišču. Po kratkem zamikanju so ciganke vse priznale. Za slišali so tudi župnika. Najbolj čudno v celi aferi z vilami je pa, da župnik ni prišel na sled vilam in kuharici, ki mu je od našala predmet za predmetom iz župnišča in mu izmikal tudi denar ter ga darovala vilam. Sam župnik tega ni mogel pojasniti. Nadaljna preiskava bo odkrila gotovo še zanimivejše podrobnosti o sleparijah treh »belih vil«.

Radioprogram

Ponedeljek, 11. marca.
Ob 20. uri: Lajovčev večer. — Izvajajo gojenci drž. konz.: Pri zbeli — poje gđ. Korončanova, Cvrti rožica, poje gđ. Dolencova, Pesem deklice — trospev, pojejo gđ. Korenčan, Pirc, Vedral, Pesem mlade čarovnice, poje gđ. Korenčan, Pirc, Vedral, Romanca, poje gđ. Vedralova, Zavezla je roža, Iskal sem svojih mladih dni, poje g. Švigelj. O da deklič je, Kaj bi je gledal, poje gđ. Horta Arko. Vmesno besedo govori dr. St. Vurnik. Sanjarija — pri klav. z. Lipovšek in Sviric, Spleen in Buhni vetri, poje dr. Sviric, Pesem starih in Veter voje, poje dr. M. Ros. Za tem sledi duet klavirja in harmonike (zg. Strinof, Svetelj): Mendelssohn: Pesem brez besed. Liszt: Le preludes (samoin. pesnitve). Rih. Strauss: Adagio iz klav. sonate op. 5. Poročila in časovna napoved.

Torek, 12. marca. 12: Reprodukcijska glasba. — 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzna poročila. — 17: Koncert Radio orkestra. — 18: Antologija slovenske lirike, ravatelj Bratina. — 18.30: Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeits, znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vsed. prof. dr. Veber. — 19: Nemščina, ga. dr. Piskernik. — 19.30: Naše sosednje države: Rumunija, opis prirodnih razmer, dr. Valter Bohmke. — 20: Leonid Andrejev »Misel«, izvajajo člani nar. gl. — 22: Poročila in časovna napoved. — 22.15: Sprehod Evrope.

Sreda, 13. marca. 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzna poročila. — 17: Koncert Radio orkestra. — 18.30: Pravljice, pisatelj Milčinski. — 19: Sebohrvaščina, prof. Mazovec. — 19.30: Iz rastlinstva, ga. dr. Piskernik. — 20: Prenos opere. — 22: Poročila in časovna napoved.

Moderno gospodinjstvo.
— Ali bi mogla govoriti z milostivo?
— Ne, milostiva je zaposlena z ondulacijo in manikuro.

— Torej z gospodom?
— Tudi ne, on snaži dimnik.

Doslednost.
— Ali ste čitali, da je telefonistka zaigrala v Monte Carlu vse milijone, ki jih je podedovala po stricu?
— Seveda — zopet napačna številka.

Prirodoslovec.
— Natakari, v moji juhi plava muha.
— Izključeno! Muhe ne znajo plavati.

Szekula Jenő:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Ustavil sem se pri straži.
— Kje najdem Cuspia Fada?
— Njega ni tu. S svojimi manipuli je nekje na vajah.
— Kje naj ga pa iščem?
— Morda na severu, na bregu Dunava. Tam grade most. Ali ga pa najdeš v gorah.

Odšel sem po bregu Dunava.
Visoko nad sedanjim novobudimpeštanskim otokom je delala velika množica vojakov, sužnjev in domačih obrtnikov. Gradili so most, ki je bil v glavnem že dograjen. Dunav je bil poln z gradbenim lesom natovorenih ladij.

Debeli stebri so bili zvezani z železnimi verigami. Most so gradili sicer primitivno, a vendar solidno.

Z zanimanjem sem opazoval to vrvenje. Leseni most je zelo spominjal na most, ki ga je zgradil Julij Cezar čez Reno in čigar zmanjšano rekonstrukcijo sem videl v nekem germansko-rimskem muzeju.

Vprašal sem najbližjega sužnja:
— Kdaj bo most dograjen?
— Kmalu, morda še, predno pritisne mrz.

— Toda Dunav je tu preveč širok. Zakaj niso zgradili mostu raje čez otok?

— Zato, ker je tam breg preveč močvirnat. Tam bi moral biti most dolg več milij, če bi hoteli premostiti močvirje.

Zvedel sem tudi, da je bil ta most pred leti že dograjen, pa so ga morali zažgati, ker so Quadi grozili z vpadom v Aquincum.

Cuspia Fada tu nisem našel. Bil je v gorah, kjer je tudi popoldne večal svoje moštvo.

Povpraševal sem povsod in ustavljal spota moše vojake.

— Kje najdem manipule Cuspia Fada?
— Tamle so. Pošli naravnost proti goram. Na trati v gorah jih najdeš.

In res sem jih našel na pobočju gore, kjer so se pasle neke kože. Bojni znaki, pozlačeni orel s solčnim kolobarjem in bronastimi vencji ter zmačane glave na drog so se lesketale že od daleč.

Pihljal je hladen vetrič. Dišalo je po planinskih rožah. Na livadi sem zagledal pestro sliko: spoznal sem vojake druge pomožne legije. Bili so v polni bojni opremljeni. Toda rimski vojniki niso nosili torzistev. Vse svoje reči so imeli pritrjene na drog, ki so ga nosili na rami. Ta drog se je imenoval Marijeva mula.

Spoznal bi jih bil tudi po rjavih plaščih. Nosili so široke razpete plašče rjave barve kakor mornarji. Morda je bilo to ov spomin na čase, ko so se služili pri mornarici.

Med njimi je bilo tudi mnogo novincev, ki so jih vezali. Zbrani so bili od vseh vetrov in ker se niso imeli uniform, se mi je zdelo, da vidim pred seboj množico panonskih mladenčev.

Del legije je gradil pod nadzorstvom meritorjev — vojaških inženjerjev — utrdbe. Tudi to so morali vojniki znati. Glavna opora rimske vojske so bila utrjena taborišča.

Starejši pretorianus, ki sem mu povedal, kaj me zanima, mi je hitel pojasnjevati:

— Vidiš, v tem prednjačimo Rimljani barbarom. Naj se obrnemo kamorkoli, v pragozdove Galije ali močvirja Germanije, prva naša skrb je napraviti tam

utrijeno taborišče, v katerem bi mogli ostati del časa. Nikoli se ne spustimo v boj s sovražnikom, če nimamo za seboj trdnjave, kamor se lahko umaknemo, kakor se umakne želva v svoj oklep. Če naletimo na močnejšega nasprotnika. V utrjenem taborišču se pa lahko več mesecev branimo in odbijamo napade neprimerno močnejših krdel divjih narodov. Čim se pa čutimo dovolj močne, zapustimo utrdbe in navašimo na sovražnika. Imamo tudi premične utrdbe, ki jih nosimo vedno s seboj, kakor polž svojo hišico.

Stari junak me je samozvestno pogledal in nadahneval:

— Zato zmagaj povsod rimska vojska, zato naše orožje še nikoli ni odpovedalo in zato bomo osvojili ves svet.

Zamislil sem se. Ta veterani utegne imeti prav. V tem tči latinska svetovna slava. V visokih, skalnatih stenah, v orjaških stolpih, opremljenih z ognjemeti, v globokih jarkih, ki so jih izkopali krepki vojniki. In ko sem tako obduhovaten izurjenost rimskih vojakov, sem se nehote spomnil svetovne vojne, v kateri sem često videl, da si vojniki kopljajo strelske jarkove. V bistvu je ostalo vse pri starem. Kakor v rimskih časih, tako so se zatekali vojniki tudi med svetovno vojno v okrilje zemlje.

In znova sem pomislil, da ni na svetu nič novega. Oblasti človeka na zemlji se vzdržuje z izpopolnjevanjem ubijanja, dočim sili naravni nagon človeka k samoobrambi.

Zatopljen v misli, sem se napotil dalje.

Razločeval sem tudi že poedine vrste orožja. Tole je manipulus. Poveljnik zapiska na piščalko in vojniki se postavijo v štirikotno falango s težkimi, dolgimi kopji. Tam se utrjuje v metanju puščic. Videl sem tudi stroj, ki je metal sulice. Take stroje so rabili Rimljani pri obleganju mest. Na koncu sulice, ki jo je vrgele stroj z veliko silo zelo daleč, je gorila smola, ki je zažgala kup slame, postavljen za tarčo. Moštvo, zaposleno pri stroju, je vriskalo od veselja, če je oblak dima označeval, da je sulica zadela tarčo.

Na kraju gošče so vezljali stasiti, mladi, bradati vojniki v čeladah. Ti so imeli v rokah lesene meče, s katerimi so se na pošteno obdelovali.

Nagovoril sem najbližjega:

— Kakšni vojniki ste vi?

— Mi spadamo k legiji sicamberov.

— Je odgovoril.

Ta čas sem zagledal Cuspia Fada. Že od daleč mi je mahal z roko v pozdrav.

— Halo! Viduare! Evo me!

In hitel mi je naproti.

— Kaj mi prinašaš?

— Pismo.

— Od nje?

— Da. Pošlji ti ga blagorodna gospa Frontina.

— No, to me veseli. Hitro sem z njim.

Hlastno je segel po pismu. Hitro ga je prečital in oči so se mu zaiskrile od veselja.

— O. Viduare! Da veš, kako sem srečen!

— Zares? — sem vprašal z drhtečim glasom.

Skočil je k meni in me objel.

— Najraje bi te poljubil, tako sem srečen.

Zagonetno ozadje tragedije dr. Cimbalova

Zločin še ni pojasnjen, vendar pa vse kaže, da bo treba zločinca iskati v kutnogorski bolnici, kjer vladajo zelo čudne razmere.

Zagonetna smrt sekundarija kutnogorske bolnice dr. Cimbalova in nevarna bolezen zdravnika iste bolnice dr. Kralja še vedno zanima vso češko javnost, ki pričakuje, da bo zločin pojasnjen in zločinci najstrožje kaznovani. Dr. Cimbalov je nastopil službo sekundarija pred dvema letoma. Imel je najboljšo kvalifikacijo in priporočila. V soboto preteklega tedna je umrl. a dr. Kralj je težko obolel. Njegovo truplo je bilo obducirano v prisotnosti šestih zdravnikov. Izkazalo se je, da je podlegel dr. Cimbalov zastrupljenju. Zanimivo pa je, da zdravniška komisija ni povedala vsega, kar je dognala obdukcija. Dr. Kralj je obolel istočasno s svojim tovarišem, kljub temu se pa opravičeval službo še v soboto, nedeljo in v ponedeljek. V torek se je njegovo stanje poslabšalo, moral je v posteljo in nekaj dni se je boril s smrtjo. V torek je bil zaslisan, toda izjavil je, da ne jamči za to, kar bo izpovedal, češ da halucinira. Ko se je njegovo stanje zboljšalo je odpotoval v Prago, kjer je bil ponovno zaslisan. Izjavil je, da sta čutila oba bolečine v trebuhu, še predno sta obedovala. Prejšnji dan sta popila mnogo črne kave in pokadila mnogo cigaret. Kavo je kuhal dr. Cimbalov sam. Zato dr. Kralj ne izključuje možnosti, da so bile bolečine posledica kofeina in nikotina.

Dr. Kralj si je po prvih bolečinah opomogel in šele čez tri dni so nastopile tako težke posledice zastrupljenja, da je moral v posteljo. To je bila nova zagonetka. In tu je neki kutnogorski zdravnik izjavil, da je bil dr. Kralj ponovno zastrupljen in sicer z atropinom. Ni izključeno, da je segel zločinec po prvem neuspehu znova po strupu in skušal zastrupiti tudi njega. Prebivalstvo Kutne gore je prepričano, da gre res za zločin. Dolžnost oblasti je, izslediti zločinca in ga izročiti roki pravice. To bo pa zelo težko, kajti zločinec ni

zapustil za seboj nobenih sledov.

Nihče ne ve, kdo je imel interes na umoru dveh zdravnikov. Nekateri mislijo, da tiči za tem konkurenčni boj. Dr. Cimbalov je bil namreč med prebivalstvom tako priljubljen, da je bila njegova kijentela od dne do dne večja. Dr. Kralj je imel pač nekatere spore z usmiljenkami, ki jih je spravil v bolnico primarij. Zanimivo je, da je usmiljenka Kamila takoj po tragični smrti dr. Cimbalova iz bolnice izginila. Primarij je izjavil, da je bila bolna dr. Cimbalov je imel v Pragi dobro znanost, ki ji je često pisal. Njegova pisma je zahtevalo državno pravdnistvo, ki se je prepričalo, da se je dr. Cimbalov pritoževal samo nad nizko plačo. Nepojasnjena pa ostane zagonetka pisma, ki ga je pisal svoji znanki tik pred smrtjo in ki je bre sledu izginilo. Preiskava je dognala, da je to pismo izginilo že v bolnici. V bolnici so odločno zanikali trditve, da gre za akt politične osvete.

Novinari so posetili dr. Kralja v Pragi in ga naprosili, naj jim pojasni zagonetno tragedijo ruskega zdravnika. Dr. Kralj je pripovedoval, da sta dobila pred obedom od primarija ukaz, naj takoj po obedu asistira operaciji. Zato sta obed doskovanu pogoltnila in tako nista mogla opaziti nič sumljivega. Čudno se jima je zdelo, da se operacije poprej nikdar niso vršile tik po obedu. Razmere v bolnici so bile zelo čudne. Instrumentov za operacijo niso nikoli temeljito osnažili in celo kuhali jih niso. O tem pričča tudi primer dr. Kralja. K težko bolnemu sinu so poklicali očeta. Oče je prispel in našel sina v obupnem stanju. Prišel je primarij in dal bolniku injekcijo v desno roko. Ker pa igla ni bila dobro osnažena, je nastalo lokalno zastrupljenje. Vse torej kaže, da se bodo morale oblasti zanimati za kutnogorsko bolnico, ker ni izključeno, da se skriva zločinec med bolniškimi osebjem ali celo med zdravniki samimi.

Avtomobilski kralj Buick umrl v bedi

Iz Detroita, sedeža avtomobilske industrije, poročajo, da je tam umrl bivši sloviti avtomobilski kralj in izumitelj David Buick. Mož, čigar ime je nekoč slovelo tako kakor Fordovo, čigar genialne ideje so zelo obogatile avtomobilsko industrijo in čigar ime je med avtomobilisti še zdaj dobro znano, je umrl v bedi, zapuščen od znancev in prijateljev. Zadnje čase se je moral preživljati s poučevanjem in razlaganjem teorije v šoferskih šolah.

Tragedija avtomobilskega kralja Buicka je tragedija večine izumiteljev. Mož ni bil samo avtomobilski producent, marveč je s svojimi praktičnimi izumi nedvomno mnogo pripomogel, da se je avtomobilska industrija tako močno razmahnila. Eksplozivni motor ki je bistveni del mehanizma, je konstruiral Gottlieb Daimler, a izboljšal in izpopolnil ga je Buick. Mož je znatno

zmanjšal težo motorja in dosegel zvišanje obratne hitrosti. Ustvaril je tudi povsem nov tip, ki se je v splošnem uveljavil in na podlagi katerega se še danes gradi večina avtomobilov.

David Buick je začel svojo kariero kot priprost mehaniški vatelec. Bil je zelo priden ter je že v mladosti pokazal nenavaden talent za mehaniko. Ko so se pojavili prvi avtomobili, je sklenil posvetiti se avtomobilizmu. Poln idej je pridobil za svoje načrte več finančnikov, ki so mu posodili denar. Ustanovil je avtomobilsko družbo, ki je gradila avtomobile po njegovem sistemu. Toda Buick ni imel posebne sreče. Imel je dva močna konkurenta, ki mu nista dala živeti: Forda in ameriško General Motors Company. Bil je prisiljen prodati svoje patente družbi General Motors. Izgovoril si je pa pri prodaji gotov delež na dobičku. Če bi družba forsirala njegove avtomobile, bi bil Buick bogat mož in preskrbljen za vse življenje. Toda družba je njegov tip zanemarila in delež na dobičku, ki ga je bil deležen Buick, je bil dokaj

skromen. Končno je bil prisiljen prodati vse pravice za izdelovanje avtomobilov tipa Buick. In dočim se je ameriška avtomobilska industrija razvijala v veliki meri na Buickov račun, je ostal on pozabljen in siromašen. Denar mu je kmalu pošel, vedno bolj se je pogrzel v bedo in da se izogne lakote, je bil prisiljen kot 72-letni starček poučevati v šoferski šoli. Umrl je v starosti 74 let.

Sadistična učiteljica

V bavarskem deželnem zboru je 10 dni socialistični poslanec Ammon razkril umazano afero. Gre za kulturni škandal, ki spominja na afero Edite Kadivec, o kateri smo poročali pred leti. V vzgojevališču Marija Quella so se odigravale pravzaprav sadistične orgije, ki jih je z otroci vprizirjala voditeljica dr. Kipellova. Ta je gojence in deco v najnežnejših letih mučila na nečloveški način in se naslajala na njihovi vili mukah.

Poslanec je v deželnem zboru izjavil, da je otroke v starosti 3 do 5 let tako pretepala, da so morali nekatere prepehati v bolnico, eden je na celo poškodban podlegel. Sadistične orgije so se v zavodu dogajale vsak dan. Otroci so bili tepeni za vsako malenkost, včasih so stradali po cele dneve. Tako je podivjana voditeljica nekega dečka stlačila v vrečo, jo zadržala in otroka zaprla v mrzlo, temno sobo. Nato ga je sčipala s pinetami, da bi mislil, da ga grizejo podgane. Otroci so postali od strahu božjasten. Nekega drugega dečka je z verigo priklenila k vodovodu in pustila nani kapati vodo. Hujenske razmere so bile v zavodu naravnost škandalozne.

Pikantno je, da je dr. Kipellova priporočila za vodstvo zavoda sam njen brat, kardinal Faulhaber. Zanimivo je, da katoliški listi škandalozno početje sadistične vzgojiteljice odločno demantirajo in naglašajo, da gre zgolj za zlobna natočevanja. Poslanec Ammon je izjavil, da lahko s pričami dokáže verodostojnost svojih trditvev.

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše

Najboljši dokaz.

— Policijsko ravnanje? Da! Pošljite v mojo trgovino takoj redarja Defravdanta imam tu.

— Kako pa veste, da je defravdant?

— Avtomobil hoče plačati v gotovini.

Klobuke svile in slamenike najnovejše oblike po znano nizki ceni priporočam 454

MODNI SALON STUCHLY-MAŠKE

Krasni žalni klobuki vedno v zalogi.

Oglejte si izložbe.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

17.—24. MARCA 1929

SHAJALIŠČE TRGOVCEV IN INDUSTRIJALCEV CELEGA SVETA - IZLOŽBA CELOKUPNE ČEHOSLOVAŠKE INDUSTRIJE, KI UŽIVA SVETOVEN SLOVES - UGODNA PRILIKA ZA NEPOSREDEN NAKUP - KAR POCENI BLAGO VELESEJMSKA PALAČA ODPRTA CELO LETO

UC ODNOSTI ZA POTOVANJE POPUSTI NA ŽELEZNICAH ZA OSEBNE IN BRZOVLAKE JUGOSLAVIJA 25%, ČEHOSLOVAŠKA 33%, AVSTRIJA 25%, OGRSKA 25%.

VIZUM NI POTREBEN - ZADOSTUJE POTNI LIST

POJASNILA IN LEGITIMACIJE DAJE: ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, LJUBLJANA, BLEIWEISOVA CESTA ALOMA COMPANY, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 2

PUTNIK, LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 1

Kože divjačine

kupujem L. Rot, krznar, Ljubljana, Mestni trg 9. 30-1

Šivalni stroj za vreče

známke „Dürkopp“, prav dobro ohranjen, še skoraj nov, vsled nepotrebe proda Franc Pocaft, Tebarje pri Celju. 492

Majhno posestvo

v Avstriji, pri Velikovecu na Korškem, lepo ravno ležeče, z dobro ohranjenimi poslopji, z elektr. napeljavno in gozdom za sečnjo ugodno naprodaj. Pojasnila daje iz prijaznosti g. Viktor Goll v Dravogradu. 493

Naprodaj!

Lepa, na novo zidana zidmica na traverze, obokana, z opelo krita, zgoraj soba za stanovanje, zraven vodnjak in 1½ orala vinograda, vse v dobrem stanju, 30 minut od kolodvora. - Več se izve pri Fr. Zupančiču, Mirna peč, kolodvor. 487

Motorno kolo »Puch«

dvočimbeno, rabljeno, kupim. Naslov pove uprava tega lista 476

Stanovanje

1-2 sob s kuhinjo in priključnima iše miren zakonski par takoj ali s 1. majem. Plača event za pol leta naprej. Ponudbe na upravo

Trgovski pomočnik

železninar, ki je dobro versiran v železninarski stroki, samostojen pri nakupu in prodaji, zmožen tudi Specerije, dobi službo Nastop po dogovoru. Ponudbe na naslov: Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 478

L. Mikuš

Ljubljana Mestni trg 15

Popravila se izvršijo točno in solidno.

PRJMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

PREMOG domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vseh vrst
KOKS tvariški, plavžarski in plinski.
BRIKETE

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte 15/1

EDIN POPOLNOMERNI JAVNIKI V VSEJ SLOVENIJI JE

SLOVENSKI NAROD

Najboljši in najcenejši insercijski organ Oglasi v našem listu imajo popoln uspeh Mali oglasi vsaka beseda 50 par in se plača lahko tudi v znamkah

Zahtevajte inseratni cenik!

KLIŠEJE

VSEH VRST. ČRTNE IN AVTO-TIPJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISSAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA TRGOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA S.O. Z. SV. PETRA NAS 28